

"Hasta evvelâ kendine bakmalı; sonra hastalara bakabilir." Hasta doktor, hastalara bakamaz mı? Bu cümleden maksat nedir?

"Acıptır ki, o vakit ben Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiye âzâsı idim. Güya ehl-i İslâmın yaralarını tedaviye çalışan bir hekim idim. Halbuki en ziyade hasta bendim. Hasta evvelâ kendine bakmalı; sonra hastalara bakabilir. İşte, Hazret-i Şeyh bana der ki: '*Sen kendin hastasın. Kendine bir tabip ara.*'"(1)

**"Ele verir öğüdü, kendi keser söğüdü."
"Ele verir talkını, kendi yutar salkımı."**

Bu atasözleri de bunun bir izahı gibidir. Yani başkalarına verdiği nasihati kendisi tutmaz, üstelik de tam tersini yapar. Bu gibi insanların nasihati kimseye tesir etmez.

Üstadın ifadesiyle; **"Nefsini ıslah etmeyen başkasını ıslah edemez."**

Kötürüm adam başkasının imdadına koşamadığı, kör adam başkasına yol gösteremediği gibi, ilimden mahrum olan ve nefsinin ıslah etmeyen kişi de başkalarına bir şey öğretmez. Kibirliden tevazu dersi alınmaz. İffetsizin ahlâk dersi dinlenilmez. Merhametsizin şefkatten söz etmeye hakkı yoktur.

Nefsin ıslah olması, onun salih amellere yönelmesi demektir. İslah olan bir nefis yalnız güzel ve faydalı işlere talip olur; günah ve isyandan nefret eder ve bütün gücüyle uzak durur. Salih amel, kuvvetli bir imandan doğar. Namaz kılmayan, oruç tutmayan ve diğer farzları yerine getirmeyen bir kişi, salih amelden uzak kalmış demektir. Böyle birisinin başkalarının ıslahına vesile olması düşünülemez. Namaz kılmayan birisinin namazın faziletlerine dair sözleri, dinleyene tesir etmez, kalbe ve ruha inmez.

Ama kişi bildikleri ile amel eder, lisan-ı haliyle hüsn ü misal olur, sonra da insanlara anlatırsa, o zaman nasihat çok tesirli olur. Mesela, sigara içen bir doktorun hastaya; "*Sigara içme*" dese, sözü tesir etmez. Sigarayı önce doktorun bırakması lazım ki, sözü tesir etsin.

Üstadımız da **"Âlem-i İslam'a hekim olacaksam, önce kendi manevî yaralarımı ve kalbî hastalıklarımı tedavi etmekle başlamalıyım."** diyor. Bu hastalıklarımı tedavi etmeden âlem-i İslam'a hekim olmam tesirli olmaz, demek

istiyor.

(1) bk. [Mektubat, Yirmi Sekizinci Mektup.](#)